

“Gebonden door schuld”: focus op Vietnamese slachtoffers van mensensmokkel en -handel

39 Vietnamezen zijn in 2019 levenloos aangetroffen in een koelwagen op de smokkelroute van hun land van herkomst naar het Verenigd Koninkrijk. Dat zogenoemde “Essex-drama” waarover het hof van beroep van Gent zich op 22 december buigt analyseert Myria als onafhankelijk nationaal rapporteur mensenhandel uitvoerig in de focus van zijn jongste Jaarlijkse evaluatieverslag “Gebonden door schuld”.

De mensensmokkel en -handel van Vietnamezen naar en in Europa is de voorbije jaren aan een opmars bezig. Daarbij worden zij met valse beloftes over tewerkstelling gerekruteerd en steken ze zich vaak diep in de schulden. Dikwijls worden zij in levensgevaarlijke omstandigheden naar (vooral) het VK gesmokkeld en moeten ze onderweg (ook in België) en/of bij aankomst in uitbuitingsomstandigheden werken om hun smokkelschulden af te betalen. Een fenomeen dat **debt bondage** (schuldbinding) heet.

Beschouw Vietnamezen die illegaal worden tewerkgesteld als vermoedelijke slachtoffers van mensenhandel

Myria beveelt derhalve aan dat zodra de eerstelijnsdiensten Vietnamese onderdanen aantreffen die illegaal aan het werk zijn in bepaalde sectoren – zoals nagelstudio’s, exotische restaurants, en mogelijk ook in cannabisplantages – hen op basis van de relevante indicatoren beschouwen als vermoedelijke slachtoffers van mensenhandel en het nationale doorverwijzingsmechanisme voor de slachtoffers naar de gespecialiseerde opvangcentra toepassen. In dergelijke gevallen kan het gaan om situaties van **debt bondage**, waarbij de slachtoffers verstrikt zitten in het (schulden)web van de smokkelnetwerken. Het is in de opvangcentra dat slachtoffers dan opnieuw vertrouwen kunnen krijgen en verder kunnen met hun leven.

Zich bevrijden uit het (schulden)web is geen sinecure. Vietnamese slachtoffers zijn in deze situatie bijzonder kwetsbaar en zitten in een sterke afhankelijkheidspositie ten aanzien van hun uitbuiters. Vaak hebben ze geen fysieke bewegingsruimte of zelfbeschikkingsrecht en zitten zij sociaal-cultureel in een geïsoleerde omgeving waarin hun uitbuiters zelf Vietnamezen zijn. In het Essex-dossier zaten de slachtoffers zelfs opgesloten in *safehouses*, onder meer in Brussel. De kans is klein dat zij zich op eigen initiatief als slachtoffer kunnen aanmelden bij een eerstelijnsdienst of de opvangcentra.

Voortgezette vorming rond indicatoren mensenhandel is essentieel

Het is derhalve primordiaal dat de eerstelijnsdiensten daarrond worden gesensibiliseerd en over de nodige middelen beschikken om een onderzoek te voeren en in te grijpen. Momenteel is dat niet het geval. Zo moet een voortgezette vorming voor de eerstelijnsdiensten rond de indicatoren mensenhandel worden verzekerd, met gepaste aandacht voor de culturele context van de Vietnamezen om zo beter het vertrouwen van de slachtoffers te kunnen winnen.

Het opleiden van alle actoren door ngo’s met kennis van de Vietnamese cultuur – zoals dat in het verleden al is gebeurd – vormt een voorbeeld van een goede praktijk die moet worden voortgezet.

Tot slot zijn sociale media, financiële onderzoeken en internationale samenwerking sleutelelementen bij het verzamelen van bewijsmateriaal, zoals de zaak-Essex heeft aangetoond.

Bijzondere commissie

Myria verheugt zich erover dat een van zijn vroegere aanbevelingen gerealiseerd werd met de oprichting van de Bijzondere commissie mensenhandel binnen het parlement. Het kijkt uit naar haar verdere werkzaamheden en toekomstige aanbevelingen. Myria, dat ook gehoord werd door deze Commissie, hoopt dat dit verslag daartoe een bijdrage kan leveren.

Download het [Jaarlijkse evaluatieverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2022 Gebonden door schuld](#). De publicatie is ook beschikbaar op de website van Myria: www.myria.be.

Perscontact

NL: Joris Delporte • 0468 01 65 45 • joris.delporte@myria.be

FR: Mathilde de Kerchove • 0473 41 55 10 • mathilde.dekerchove@myria.be

